

УДК 330.341.1:634:351/354

Л. П. Слєпцова,
науковий співробітник відділу наукових досліджень з питань економіки,
методології, інтелектуальної власності та інновацій, Інститут садівництва
Національної академії аграрних наук України
ORCID ID: 0000-0003-3509-1267

DOI: 10.32702/2306-6792.2020.10.118

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ЯК ПЕРЕДУМОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ САДІВНИЦЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

L. Slyeptsova,
Research Worker of the Department of the Researches on Economics, Methodology, Intellectual Property
and Innovation, Institute of Horticulture of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine

STATE SUPPORT AS A REASON FOR THE INNOVATIVE DEVELOPMENT OF HORTICULTURAL ENTERPRISES

Статтю присвячено питанню державної підтримки інноваційного розвитку садівницьких підприємств. Щоб забезпечити конкурентоспроможність останніх, необхідні значне підвищення ефективності виробництва плодоягідної продукції, інтенсифікація галузі та гарантування відповідності її процесів міжнародним стандартам. Нині ефективне відтворення плодкових і ягідних насаджень можливе тільки на основі інноваційного розвитку галузі, що зумовлюється багатьма природними, організаційно-технологічними та економічними чинниками. Це — один із головних факторів інтенсифікації галузі, оскільки лише таким чином можна оновити сортимент садів високопродуктивними сортами, стійкими до хвороби і шкідників. Для інноваційного розвитку садівницьких підприємств потрібні капітальні інвестиції, що дасть змогу запроваджувати новітні науково-технічні досягнення та забезпечити зростання продуктивності праці. Вирішальну роль у цьому відіграє інвестиційна політика держави. Як відомо, позитивну роль у цьому плані мають Закон України від 09.04.1999 р. "Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства" та Постанова Кабінету Міністрів України від 15.07.2005 року № 587 "Порядок справляння збору та використання коштів на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства". В 2015 році було введено фінансову підтримку заходів в агропромисловому комплексі у вигляді здешевлення кредитів. Аналіз державної фінансової підтримки, проведений за двома програмами, показав, що кошти, виділені із державного бюджету, не були використані повністю. Тому потрібно вдосконалення механізму ефективного управління названими коштами на всіх етапах бюджетного процесу шляхом коригування порядку розподілу бюджетних коштів з урахуванням специфіки земельних площ, видів інноваційної діяльності, пріоритетів та перспектив розвитку плодівництва під час розподілу обсягів коштів між садівницькими підприємствами, що претендують на її отримання, рівня їх рентабельності та інших факторів для обґрунтування ефективності та доцільності використання державної підтримки.

The paper is devoted to the problems of the state support for the horticultural enterprises innovative development. In order to ensure their competitiveness it is necessary to increase significantly the efficiency of producing fruit and small fruit products, intensify and ensure the conformity of the production processes and of the above mentioned products to the international standards. The effective reproduction of the fruit and small fruit orchards is possible only on the basis of the innovation in horticulture, that is conditioned by many natural, organizational, technological and economic factors. This is one of the main factors of the sector intensification, since only in this way it is possible to renew the assortment of the orchards with high productive cultivars resistant to diseases and pests. The innovative development of horticultural enterprises requires capital investments, that enable to introduce of the latest scientific and technological achievements and to ensure the labor productivity increase. The decisive role in this belongs to the investment policy of the state. The positive upheaval in this regard is. The law "On The collection and development of viticulture, horticulture and hop growing", adopted by the Suprema Soviet of Ukraine on April 9, 1999 and "Procedure for the collection and use of the funds for the development of viticulture, horticulture and hop growing", approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine on July 15, 2005. № 587. In 2015 the financial support for the measures in the agro-industrial complex was introduced in the form of cheaping loans. The analysis of the two programs of state financial support showed that the funds assigned from the state budget had not been used fully because of the shortcomings in the prediction and organization of the work of individual regional competition commissions. Therefore, it is necessary to improve the mechanism of

effective management of these funds at all stages of the budget process by adjusting the order of allocation of budgetary funds, taking into account the specifics of land, types of innovation activities, priorities and prospects for the development of horticulture in the distribution of funds between horticultural enterprises claiming their profitability and other factors to substantiate the effectiveness and appropriateness of using state support.

Ключові слова: інновації, садівницьке підприємство, інвестиції, бюджетні кошти, управління.
Keywords: innovations, enterprises, investments, budget funds, management.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Для досягнення стабільності у виробництві конкурентоспроможної на внутрішньому та світових ринках продукції садівницькі підприємства України повинні дотримуватися умов ефективного відтворення та використання плодкових і ягідних насаджень. Водночас ефективне їх відтворення на сучасному етапі можливе лише на інноваційній основі, що забезпечить поширення найновіших технологій вирощування плодів та ягід і сприятиме оновленню сортименту садів високопродуктивними, стійкими до хвороб і шкідників сортами плодкових та ягідних культур.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вивчення різних аспектів інноваційного розвитку в аграрній сфері проводили вітчизняні вчені К.Ю. Вергал, О.І. Дацій, Н.О. Кравченко, М.Ф. Кропивко, В. Смолінський, М.Є. Рогоза, І.І. Тубалець, А.І. Федулова та інші, а в садівництві — А.О. Барабаш, О.Ю. Єрмаков, О.Б. Погрищук, В.А. Рульєв, В.І. Чорнодон, О.С. Тупчий, О.М. Шестопад та ін. У працях цих дослідників розкриваються питання теорії та методології формування засад інноваційного розвитку виробничої сфери. Вчені-аграрники вивчають в основному питання економіки та організації виробництва продукції садівництва, виноградарства, хмелярства, не досліджуючи належною мірою проблему державної підтримки інноваційного розвитку цих галузей. Необхідність самої постановки зазначеної проблеми, її наукового обговорення і спричинила появу цієї статті.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — здійснити характеристику та провести аналіз державної підтримки садівницьких підприємств та опрацювати пропозиції щодо механізмів її вдосконалення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Інноваційна діяльність неможлива без інвестиційної політики держави, котра відіграє вирішальну роль у забезпеченні стабільного розвитку садівництва. Саме вона визначає струк-

туру інвестицій, напрями, реальні джерела, здійснює ефективні й раціональні заходи для виконання загальнодержавних регіональних і місцевих соціально-економічних і технологічних програм, відтворює процеси в галузі на макро- й мікроекономічному рівнях. Ще наприкінці 90-х років ХХ ст. садівництво мало особливі джерела державної фінансової підтримки, якими були: прийнятий Верховною Радою України 09.04.1999 р. Закон "Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства" та Постанова Кабінету Міністрів України від 15.07.05 р., № 587 "Про порядок справляння збору та використання коштів на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства".

Платниками збору є суб'єкти підприємницької діяльності незалежно від форм власності і підпорядкування, які реалізують в оптово-роздрібній торговельній мережі алкогольні напої та пиво. Ставка збору становила 1% від виручки, одержуваної від реалізації цієї продукції. Починаючи з 1 серпня 2011 року, платники сплачують збір у розмірі 1,5% від об'єкта оподаткування, що передбачено Законом України від 07.07.2011 року, № 3609-VI, "Про внесення змін до Податкового Кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового Кодексу України", яким внесено зміну до Закону України "Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства" [1].

За рахунок цього збору відповідно до нормативів компенсуються витрати на проведення робіт із закладання насаджень, догляду за ним до вступу у плодоношення (проектні роботи, підготовка ґрунту і посадка, догляд за садами, встановлення шпалери та систем крапельного зрошення) та придбання матеріалів, необхідних для виконання таких робіт, а також саджанців, використаних для ремонту молодих насаджень, які постраждали від несприятливих погодних умов. Передбачено також фінансування витрат, пов'язаних з проведенням науково-технічних досліджень і здійсненням розробок, зміцненням матеріально-технічної бази галузевих наукових закладів та їх дослідних господарств [2].

У таблицях 1—3 представлено дані про використання коштів збору на розвиток виноградарства, садівництва та хмелярства по Україні та Вінницькій області зокрема, яка є одним із найбільш розвинених регіонів промислового садівництва в державі, у 2018 році.

Вивчення обсягів державного фінансування (табл. 1) показує, що за бюджетною програмою "Закладання і нагляд за молодими садами, виноградниками і ягідниками" за рахунок коштів від 1,5%-го збору на розвиток виноградарства, садівництва та хмелярства, що сплачуються з реалізації в оптово-роздрібній мережі алкогольних напоїв та пива на спеціальний рахунок Державного казначейства, у 2018 році було спрямовано у садівницькі підприємства Вінницької області 14,08% (55609,8 тис. грн) від загального обсягу відшкодованих державою витрат у галузь садівництва України (394964,5 тис.), у тому числі було компенсовано витрати на придбання садивного матеріалу вказаному регіоні (16,46% — 42978,8 тис. грн) від загального обсягу відшкодованих державою витрат з придбання саджанців по Україні (261092,4 тис.) і холодильників — 9,67% (12631,0 тис.) від загального обсягу державної підтримки садівництва (130584,0 тис.).

У таблиці 2 наведено суб'єкти господарювання Вінницької області, яким було виділено бюджетні кошти за програмою 2801350. Зазначимо, що це дає можливість для придбання садивного матеріалу для закладення молодих садів та ягідників як основи інноваційного розвитку галузі.

Стабільна, своєчасна та ефективна державна підтримка садівництва є не лише запорукою інноваційного забезпечення підприємств галузі, а й економічного зростання останніх, розвитку інфраструктури плодоягідного ринку та підвищення рівня добробуту на селі.

Новітнє устаткування (табл. 3), що придбали за рахунок державної підтримки, ТОВ "Органікс" Немирівського, СТОВ "Агрофірма "Красне" і ТОВ "Агрокомплекс" Тиврівського районів Вінниччини надає можливість зберігати плоди та ягоди у газовому середовищі (РГС).

Головна особливість сховища полягає в застосуванні найпередовішої технології зберігання яблук у регульованій атмосфері ДСА. Управління холодильниками та обладнаннями з РГС здійснюється за допомогою єдиного промислового комп'ютера —

Таблиця 1. Інформація щодо одержання фінансової підтримки суб'єктами господарювання АПК по Україні у 2018 році із загального фонду

Область	2801350 «Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і догляд за ними»					
	Всього		Компенсація витрат з придбання садивного матеріалу		Холодильники	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Вінницька	55609,8	14,08	42978,8	16,46	12631,0	9,67
Всього по Україні	394964,5	100	261092,4	100	130574,0	100

Джерело: розраховано за даними Міністерства аграрної політики і продовольства України.

інноваційної системи управління My Fruit Premium виробництва фірми Van Amerongen. Комплексна програма управління дозволяє органічно використовувати обладнання, покращувати якість зберігання при зниженні енерговитрат. Можна одночасно керувати зберіганням продукту у 112 холодильних камерах.

Таблиця 2. Розподіл коштів за бюджетною програмою 2801350 "Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними" для компенсації витрат на придбання садивного матеріалу плодово-ягідних культур, винограду і хмелю у 2018—2019 році

Область, район, суб'єкт господарювання		Сума компенсації, тис. грн	
		2018 рік	2019 рік
По області: Департамент агропромислового розвитку, екології та природних ресурсів Вінницької облдержадміністрації		55610,10	4790,90
Вінницький р-н	ТОВ «Аграрна Фрут Лука»	2996,3	-
	ФГ «Вінагрос»	-	216,00
Іллінецький р-н	ТОВ «Фастон ІНК»	618,8	-
	ПАТ «Жорнище»	792,3	90,00
Калинівський р-н	ТОВ «Альфабет Агро»	2424,5	1586,50
	ТОВ «Агро-хім-перспектива»	2333,5	-
Могилів-Подільський р-н	ПП «Дари садів»	837,2	280,60
	ТОВ «Український волосський горіх»	27852,3	-
	ФОП Загородній Ігор Володимирович	-	242,60
Муровано-Куриловецький р-н	ПП «Агросад»	823,2	-
Козятинський р-н	ФГ «Тяслит»	816,0	128,00
	СФГ «Агро-альянс»	-	605,00
Литинський р-н	ТОВ «Дельтафрут»	371,5	-
Тиврівський р-н	ТОВ «Агрокомплекс»	12631	-
	СТОВ «Агрофірма «Красне»	1953,3	-
	ТОВ «Агро-Еталон»	-	1396,00
Шаргородський р-н	ТОВ «Федорівське»	1089,9	-
	СФГ «Адоніс»	70,0	-
Немирівський р-н	ФГ «Павленко Т.М.»	-	53,10
	ФГ «Матієнко В.М.»	-	193,10

Джерело: розраховано за даними Міністерства аграрної політики і продовольства України та Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Таблиця 3. Перелік суб'єктів господарювання, які мали право на отримання компенсації витрат, пов'язаних з будівництвом холодильників з регульованим газовим середовищем у 2018 році

Область, район, суб'єкт господарювання	Ємність холодильника	Гранично допустимий обсяг компенсації, тис. грн
Вінницька обл., Немирівський р-н		
ТОВ «Органікс»	880	11282
Тиврівський р-н		
СТОВ «Агрофірма «Красне»	800	10434
ТОВ «Агрокомплекс»	1000	12862
Всього по області	2680	34578
Всього по Україні	16406	184281

Джерело: розраховано за даними Міністерства аграрної політики і продовольства України.

В основі зберігання — прогресивна технологія ACR (система керування диханням), яка допомагає знижувати "усихання" продукту при зберіганні до мінімуму. Важлива умова: абсолютна герметичність холодильних камер, для забезпечення якої в цьому сховищі вперше застосована технологія суцільної герметизації стиків сандвіч-панелей голландської фірми RibbStyle. Герметичність забезпечується також шляхом використання газонепроникних дверей компанії Salco. Їх унікальність — у застосуванні запатентованого пневматичного ущільнювача. В холодильних камерах встановлено спеціальні повітроохолоджувачі "фруктової" серії Thermofin, які забезпечують необхідну вологість без використання зволожувачів. Холодильна станція обладнана теплообмінником для утилізації тепла. В конденсаторі повітряного охолоджувача застосовуються ЕС-вентилятори. Автоматичний облік конденсату (вологи, яку виділяють яблука при диханні) дозволяє ефективно аналізувати умови зберігання та правильність роботи обладнання в кожній із 112 камер [13, с. 30—31]. Холодильні потужності і нові склади для зберігання продукції дають можливість вище названим садівницьким підприємствам реалізовувати продукти весною, коли ціна найвища, та одержувати надприбутки і здавати фруктосховища в оренду тим підприємствам, які не мають такого обладнання, забезпечувати ринок свіжими плодами та ягодами цілий рік, виходити на міжнародні ринки, займатися експортом своєї продукції, а це — вже вищі ціни та відповідно прибутки підприємства, з яких буде сплачено податки до бюджету держави.

Аудит ефективності використання коштів з державного бюджету, спрямованих на надання підтримки за програмою КПКВК 2801350

"Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними", проведений Рахунковою палатою України у 2018 році, встановив, що надання державної підтримки сприяло:

— закладенню 3907,3 га насаджень (167 суб'єктам господарювання, яким спрямовано 260462,4 тис. грн);

— будівництву дев'яти холодильників з регульованим газовим середовищем ємністю 14 тис. тонн (дев'ять суб'єктів господарювання, яким надано 130574,0 тис. грн).

При виконанні аудиту було виявлено, що загальні площі насаджень плодово-ягідних культур, на державну підтримку закладення яких протягом 2014—2018 рр. використано 736,9 млн грн бюджетних коштів (з них 394,3 млн у 2018 році), мають тенденцію до скорочення. Так, за вказаний період, за всіма категоріями господарств вони зменшилися: садів — від 239,2 тис. га до 225,5 тис. га, виноградників — від 48,7 до 43,5 тис. гектарів. Водночас аудит свідчить, що за останні п'ять років, незважаючи на скорочення загальної площі насаджень, обсяги вирощування плодів, ягід і винограду зростають (валовий збір та врожайність у 2014—2018 рр. збільшилися відповідно на 28,06 і 7,3%). При цьому 78,3 % обсягу виробництва плодів і ягід відмічено в господарствах населення, а 56,2 % обсягу виробництва винограду — у промислових підприємствах [12, с. 55]. Виявлено також неефективне управління коштами у зв'язку з їх невикористанням та повернення до державного бюджету (КПКВК2801350 — 5665,5 тис. грн).

У 2019 році передбачалося, що на субвенції від держави можуть претендувати фермери, які будують холодильні комплекси та переробні потужності, а також виробники органічних ягід і фруктів. Попередньо розраховували виділити 400 млн грн, з яких половину — на будівництво холодильників з РГС та камер для швидкого заморожування, придбання сортувальних ліній та сублімацій, а також придбання переробного обладнання для виготовлення натуральних соків і плодово-ягідних вин з власної сировини і ще 200 млн грн — на відшкодування витрат на садивний матеріал і догляд за молодими насадженнями багаторічних культур для органічного виробництва.

Перешкодою для отримання компенсації є використання сортів рослин, які не внесені до Реєстру, та закладення садів і ягідників без відповідної проектної документації. Перевагу в фінансовій допомозі на будівництво холодильників і придбання переробного обладнання надаватимуть кооперативам різних форм.

Позитивним зрушенням було впровадження в 2015 році фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі у вигляді здешевлення кредитів. Зокрема програмою КПКВК 2801030 "Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів" можуть скористатися всі суб'єкти господарювання. Компенсація надається на конкурсній основі; перевага — передусім малим позичальникам (чистий дохід — до 20 млн грн); компенсація — за фактично сплачені відсотки за кредитами, використаними за цільовим призначенням; розмір компенсації — облікова ставка Національного банку (для позичальників, що мають переваги), половина облікової ставки — для інших позичальників.

Аналіз дії вказаної програми КПКВК 2801030 за попередні три роки (2016—2018) виявив, що у 2016 році було передбачено планових асигнувань за бюджетною програмою здешевлення кредитів в сумі 285 млн грн, з них фактично використано 279,8 млн. Залишок невикористаних коштів склав 5,2 млн грн, у 2017 році — 300 млн, з яких було фактично використано 294,9 млн, а залишок невикористаних коштів становив 5,1 млн, у 2018 році — відповідно 266, 265,9 і 87,1 тис., що пояснюється, головним чином, недоліками у прогнозуванні та організації роботи окремих обласних конкурсних комісій.

У 2019 році Законом України "Про Державний бюджет на 2019 рік" Мінагрополітики передбачив видатки загального фонду за програмою 2801030 з обсягом фінансування 127,1 млн гривень. В тому ж році перше місце за обсягом бюджетних призначень серед регіонів країни займала Вінниччина. Цій області за програмою передбачалося надати 11477,0 тис. грн (9,03 % від усієї суми виділених коштів по Україні за рік) [11].

Державна підтримка за напрямками здешевлення кредитів та підтримка розвитку садівництва, ягідництва та хмелярства дозволила у 2019 році закласти 3897 га плодово-ягідних насаджень, побудувати 5 холодильників з РГС ємністю 8,5 тис. тонн, 1 об'єкта із заморожування плодово-ягідної продукції, придбати 5 ліній товарної обробки плодів, 1 автоматизовану лінію для висушування фруктів тощо. За допомогою програми здешевлення кредитів садівницькі підприємства можуть компенсувати відсоткові ставки за кредитами, залученими для покриття витрат, пов'язаних із закупівлею паливно-мастильних матеріалів, посадкового матеріалу, добрив, засобів захисту рослин, запасних частин для ремонту сільськогосподарської і зрошувальної техніки та обладнан-

ня, енергоносіїв, та оплати послуг, пов'язаних з використанням ремонтних робіт сільськогосподарської і зрошувальної техніки, робіт (послуг) з підготовки та обробки ґрунту, садіння, новітніх способів захисту рослин від хвороб і шкідників, внесення добрив та підживлення, на закупівлю інноваційної техніки для збирання врожаю, холодильні потужності і нові склади для зберігання продукції, на купівлю земель сільськогосподарського призначення.

ВИСНОВКИ

Для ефективного відтворення плодкових і ягідних насаджень необхідним є розвиток садівницьких підприємств на інноваційній основі, що потребує належної державної фінансової підтримки. Її аналіз, проведений по двох програмах (КПКВК 2801350 "Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними" та КПКВК 2801030 "Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів"), показав недосконалість існуючого механізму розподілу і використання бюджетних коштів, який би відповідав вимогам інноваційного розвитку галузі. Цього можна досягти забезпечивши ефективне управління коштами на всіх етапах бюджетного процесу, шляхом коригування порядку розподілу бюджетних коштів з урахуванням специфіки земельних площ, видів інноваційної діяльності, пріоритетів та перспектив розвитку садівництва при розподілі обсягів коштів між садівницькими підприємствами, що претендують на її отримання, рівня їх рентабельності та інших факторів для обґрунтування ефективності та доцільності використання державної підтримки.

Література:

1. Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства: Закон України від 06.12.2012 р. № 5515-VI(5515-17) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-14>
2. Барабаш Л.О. Державна підтримка галузі садівництва. Зб. наук. праць Уманського національного університету садівництва. 2013. Вип. 82. Ч. 2. Економіка. С. 264—270.
3. Бондаренко Т.В. До питання інноваційного розвитку садівницьких підприємств. Молодий вчений. 2016. № 3. Економічні науки. С. 23—26.
4. Єрмаков О.Ю., Гнатенко Є.Ю., Нагорний В.В. Інноваційне забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні: монографія. К.: ФОП Ямчинський О.В. 2019. 183 с.

5. Єрмаков О.Ю., Кісіль М.Г., Чорнодон В.І. Ефективність інвестицій у садівництві: монографія. Тернопіль: Крок. 2011. 234 с.

6. Лобас М.Г. Ефективність використання виробничих ресурсів у садівництві: монографія / Лобас М.Г., Россоха В.В., Кутковецька Т.О. К.: ННЦ "ІАЕ", 2017. 200 с.

7. Погрішук О.Б. Джерела та методи формування інвестиційного потенціалу у садівництві. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія "Економічні науки". 2018. № 1. С. 83—89.

8. Сало І.А. Фінансове забезпечення галузі садівництва. Економіка АПК. 2013. № 8. С. 28—32.

9. Тупчий О.С. Організаційно-економічні основи інноваційного розвитку садівничих підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 4. С. 593—597.

10. Тупчий О.С. Особливості державного фінансування галузі садівництва. Економіка АПК. 2013. № 10. С. 116—122.

11. Звіти про огляд витрат державного бюджету у сфері агропромислового комплексу в частині фінансової підтримки заходів в АПК шляхом здешевлення кредитів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://agro.me.gov.ua/ua/pidtrimka/zviti-pro-oglyad-vitrat-derzhavnogo-byudzhetu-u-sferi-agro-promislovogo-kompleksu-v-chastini-finansovoyi-pidtrimki-zahodiv-v-apk-shlyahom-zdeshevlennya-kreditiv>

12. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на надання державної підтримки агропромислового комплексу [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/20-6_2019/zvit_20-6_2019.pdf

13. Якісне яблуко — головний пріоритет UAppel...! У фокусі компанії "Сади Дніпра" — правильне зберігання, сортування й орієнтація на експорт. — Міжнародний спеціалізований науково-аналітичний журнал "Садівництво. Виноградарство. Технології та інновації". — № 6-1. — 2018-2019. — С. 28—32.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), The of Law of Ukrayiny "On Fee for Development of Vine-Growing, Gardening and Hop-Growing", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/587-14> (Accessed 20 April 2020).

2. Barabash, L.O. (2013), "State support of the horticultural sector", Zbirnyk naukovykh prats' Umans'kogo Natsional'noho Universytetu Sadivnytstva. Uman'. Ekonomika, vol. 82, pp. 264—270.

3. Bondarenko, T.V. (2016), "Horticultural enterprises innovative development", Molody vchenyi. Ekonomichni nauky, vol. 3, p. 23—26.

4. Yermakov, O.Y. Gnatenko, E.Y. and Nagorny, V.V. (2019), Innovatsijne zabezpechennia rozvytku sil's'kohospodars'koho vyrobnytstva v Ukraini [Innovative provision of agricultural production development in Ukraine], FOP Yamchinskiy O.V., Kyiv, Ukraine.

5. Yermakov, O.Y. Kisil', M.G. and Chornodon, V.I. (2011), Efektyvnist' investycji u sadivnytvi [Investments efficiency in horticulture], Krok, Ternopil', Ukraine.

6. Lobas, M.G. (2017), Efektyvnist' vykorystannia vyrobnychych resursiv u sadivnytstvi [Efficiency of using production resources in gardening], NNC "IAE", Kyiv, Ukraine.

7. Pogreshchuk, O.B. (2018), "Sources and methods of formation of investment potential in horticulture", Visnyk KhNAU im. V.V. Dokuchaieva. Seriya "Ekonomichni nauky", vol. 1, pp. 83—89.

8. Salo, I.A. (2013), "Financial support for the gardening industry", Ekonomika APK, vol. 8, pp. 28—32.

9. Tupchii, O.S. (2015), "Organizational and economic basis of the horticultural enterprises innovation development", Global'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky, vol. 4, pp. 593—597.

10. Tupchii, O.S. (2013), "Peculiarities of the horticultural sector state financion", Ekonomika APK, vol. 10, pp. 116—122.

11. Ministry of agrarian policy and food of Ukraine (2019), "Accounts about the review of the state budget expenditures in the agro-industrial complex (AIC) sphere concerning the financial support of the measures in AIC by means of cheapening credits", available at: <https://agro.me.gov.ua/ua/pidtrimka/zviti-pro-oglyad-vitrat-derzhavnogo-byudzhetu-u-sferi-agro-promislovogo-kompleksu-v-chastini-finansovoyi-pidtrimki-zahodiv-v-apk-shlyahom-zdeshevlennya-kreditiv> (Accessed 20 April 2020).

12. Accounting Chamber of Ukraine (2019), "Results of the audit of the effectivity of applying the state budget costs for lending the state support to the agro-industrial complex", available at: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/20-6_2019/zvit_20-6_2019.pdf (Accessed 20 April 2020).

13. Mizhnarodnyj spetsializovanyj naukovy-analitychnyj zhurnal "Sadivnytstvo. Vynohradarstvo. Tekhnolohii ta innovatsii (2018—2019), "Quality Apple is UAppel's Top Priority...! The focus of the company "Gardens of the Dnieper" is the proper storage, sorting and export orientation", vol. 6-1, pp. 28—32.

Стаття надійшла до редакції 04.05.2020 р.